

lubu' na' Itaal

makarux na' maliku 'i' Yawi'. mapusal cu' qutux cu' kaal la ga, magal cu' humaynas ni' hiya' cu' tugal cu' kaal cu' glug niya' la. lumanglung cu' kinqiyanux nku' tugal niya' ka' ululaqi'. makarux 'i' matawwaw ku' masasi'ahag i' kariariax. payux ku' pinumuwa' naha' ka singut, a' utaq. payux uwiya ku' sinan naha' ka sababul ru nguwa ru aruwa' naha' sibaynay kahabag. ini qaqaqawh ku' waw na' imu naha' ga, mati' 'i' musa' 'i' matagasayhu 'i' Yawi'. ani maqaqawh ku' waw nku' rarusaw ka masasi'ahag ka hani ga, asikina ga ini naha' ungii 'i' nababalaiq pasibaq 'i' makibaq cu' kai' nku' Matu'uwal ru lubu' ku' ulaqi' naha'. tiku ulaqi' niya' ka Amuy ga, balaiq niya' cubalay 'i' musa' 'i' makibaq cu' lubu'. kalun ni' Amuy 'i' yaya' niya' maha', hakuwalun kabalay ku' lubu' ini ga hakuwalun 'i' umiyup?

cyukun ni' yaya' 'i' Amuy maha', kinbalay na' buwiqa' ka lubu' ga san nku' Matu'uwal maha' lubu'. umiyup su' cu' lubu' ga, asi ga ini ka ayhung ku' hanang niya'. balaiq cubalay 'i' gumlug cku' quwas na' Matu'uwal ku' lubu'. mananananaq ru balaiq pungan cubalay ku' hanang niya'. payux tikay ku' kinbalay na' buwiqa' ka lubu'. hma' na' lubu' ga, sikabalay na' tihhi' ru gkugan naha' ku' kaciyuciyu la ru bahlan na' siniyug

la. umiyup la ga, paskalgan ku' siniyug 'i' pasihuban ru yupan la ga payux ku' hanang niya' la.

nanabakis cu' cunga' ga, balaiq nku' Matu'uwal ku' tilubu'. balaiq 'i' musa' 'i' sumbalaiq cu' kakanayril ini ga mamaliku ru manhahiyu 'i' makaal na' lubu'. ukas na ku' lubu' cu' cunga' ga', pungan su' ku' hanang maha' wung! wung! ga yani cubalay ku' hanang na' lubu'. balaiq 'i' pungan cubalay. sipasiyaq na' Itaal nanaq ku' lubu'. ani nabakis ini ga ulaqi' ga balaiq 'i' umiyup cu' lubu'. kiya ku' sipaglug cku' qauwas ka lubu' san naha' maha' yugi' na' lubu'. mahananu ga umiyup cu' lubu'. mahananu ga liliquan ku' kukuy ini ga mastatayl. kiya ku' pisaniq na' gaga' na' umiyup cu' luba'. inha' ga magalakam, qumaluwaap ru kiya ku' manahuqil ka waw ga ini 'i' umiyup cu' lubu'. balaiq 'i' umiyup cu' lubu' 'i' sumayu' cu' makaal uwiya.

asikina ga ini kapayux 'i' tilubu' ku' Matu'uwal ka hani la. kiya tikay na ku' nabakis ka humaynays cku' mamatuu' cu' lalapan cu' kaal 'i' baq 'i' tilubu' na. ayhung cubalay san na' kinabahan na' Matu'uwal ku' musa' 'i' makibaq cu' tilubu'. musa' 'i' sumbalaiq na' lubu'ku' kanayril ru maliku ga, tatuhi' cuqaang maha' ku' kinabahan nku' Matu'uwal..

泰雅族的口簧琴

Yawi'很勤勞，21 歲時娶了大他三歲的妻子，為了孩子的將來，夫妻認真工作，種植樹豆、番茄等，也養了很多的鴨及鵝。家裡工作不忙時，Yawi'還會去打零工賺錢。雖然夫妻二人工作忙碌，但他們把小孩教育得很好，特別是族語和口簧琴，女兒阿慕依最喜歡學族語和口簧琴，還請教媽媽口簧琴是如何製作與吹奏的。

媽媽說，「口簧琴」是汶水人對竹製口琴的稱呼，用它吹彈出來的聲音雖然簡單，但與族人的歌謠音階配合使用，卻也十分悅耳、特殊。製作「口簧琴」的材料多半是竹片，琴身中間裝金屬，另以一根細麻繩穿越，吹吸之間，有不同音調產生。

傳統上泰雅人喜歡吹奏「口簧琴」來表達愛意，在往昔沒有其他樂器時，「口簧琴」的「嗡嗡」聲是原始且動人的。口簧琴用於泰雅人的自娛，老幼皆宜，一般在出草、狩獵、喪事期間禁止使用。傳統泰雅族口簧亦以口簧舞著稱，一面演奏著口簧琴，一面抬腳隨著音樂踏跳。泰雅人也可以使用口簧代替語言來傳遞訊息。

不過，目前能吹奏「口簧琴」的族人不多，六十歲以上的老者還存有一些，而年輕人認為學習吹「口簧琴」太難，用它來表達情意，也太間接了。